

Ár 2012, föstudaginn 16. nóvember er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 126/2012**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 23. júlí 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 18. júlí 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 18. júlí 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 22. ágúst 2012. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 28. ágúst 2012, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 16. nóvember 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 13. febrúar 2008 var skjalið „Niðurstöður greiðslumats“ dagsett. Með skjalinu var A, greiðslumetinn. Sóknaraðili virðist hafa skrifað undir skjalið. Samkvæmt skjalinu voru ráðstöfunartekjur kr. 158.500, áætlaður framfærslukostnaður var kr. 93.024, áætlaður rekstrarkostnaður húsnæðis var kr. 0, áætlaður rekstrarkostnaður bifreiðar var kr. 37.500, önnur gjöld voru kr. 0. Áætluð greiðslugeta án skulda var kr. 27.976. Áætluð greiðslubyrði núverandi fasteignalána og annarra núverandi lána var kr. 0. Þá var áætluð greiðslubyrði væntanlegra lána kr. 26.875. Áætluð greiðslugeta með skuldum var kr. 1.101. Þá kom fram að eignir voru kr. 0 og fasteignalán og önnur lán voru kr. 0. Væntanleg lán voru kr. 3.000.000. Samtals skuldir voru kr. 3.000.000. Nettó eignastaða var kr. -3.000.000. Tekið var fram að neikvæð niðurstaða áætlaðrar greiðslugetu með skuldum merkti að greiðandi gæti ekki efnt fjárskuldbindingar sínar. Einnig var tekið fram að neikvæð nettó eignastaða merkti að greiðandi skuldaði meira en eignum hans næmi. Þá kom eftirfarandi texti fram á skjalinu:

„Framangreindar upplýsingar um skuldir og fjárhagsstöðu greiðanda eru að hluta til frá honum sjálfum. Að því leyti eru forsendur mats á greiðslugetu hans og niðurstöður/ályktanir dregnar af þeim upplýsingum á hans ábyrgð. Þær eru því án ábyrgðar fyrir FF. Upplýsingar um áætlaðan framfærslukostnað, rekstur húsnæðis og bifreiðar eru byggðar á neyslukönnun Hagstofu Íslands og þurfa ekki endilega að endurspeglar neyslukostnað greiðanda.“

Þá staðfesti sóknaraðili að hafa fengið afhent, kynnt sér og skilið þetta mat á greiðslugetu greiðanda og samþykkt það sem fullnægjandi fyrir sig. Þá hafði hann einnig kynnt sér fræðslurit FF fyrir ábyrgðarmenn. Sóknaraðili virðist hafa skrifað undir skjalið.

Fyrir liggur skjal, dagsett 13. febrúar 2008, sem ber yfirskriftina „Reiknivél - Neytendalán“, sem lántakandi og lánveitandi skrifuðu undir. Um var að ræða greiðsluáætlun skuldabréfs nr. X. Miðað var við lánstímann 60 mánuði og einn mánuður var á milli gjalddaga. Nafnvextir á ári voru 10,75%, verðbætur á ári voru 0% og árleg hlutfallstala kostnaðar var 12,45%. Andvirði skuldabréfsins var kr. 2.921.100 og heildarlántökukostnaður var kr. 1.235.483. Heildarendurgreiðsla var kr. 4.156.583. Tekið var fram að til greiðslu á fyrsta gjalddaga væri kr. 27.996 en á 2.-5. gjalddaga kr. 27.100. Á þessum fyrstu gjalddögum var ekki gert ráð fyrir því að greiddar væru afborganir af láninu, heldur eingöngu vextir og kostnaður. Til greiðslu á síðustu gjalddögum lánsins, nr. 56-60, voru samkvæmt þessu skjali í kringum kr. 85.000, enda voru þá greiddar 83.333 króna afborganir auk vaxta og kostnaðar..

Þann 5. mars 2008 var námslokalán nr. X, að fjárhæð kr. 3.000.000 gefið út af A til FF. Varnaraðili hefur nú tekið yfir réttindi og skyldur FF skv. skuldabréfinu. Lánstími var 7 ár og fjöldi afborgana var 60. Vextir að teknu tilliti til afsláttar og álags voru 10,75%. Sóknaraðili tókst á hendur sjálfskuldarábyrgð á láninu. Sóknaraðili staðfesti að hafa kynnt sér fræðslurit bankans um ábyrgðir.

Þann 6. mars 2008 var yfirlýsing ábyrgðarmanna/veðsala vegna námslokaláns nr. X undirrituð. Fram kom m.a. að öllu láninu yrði varið til greiðslu eldri skuldbindinga.

FF keypti skuldabréfið þann 27. mars 2008.

Þann 21. febrúar 2012 krafðist sóknaraðili niðurfellingar sjálfskuldarábyrgðar á námslokaláni nr. X. Varnaraðili hafnaði kröfunni þann 23. mars 2012.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 18. júlí 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að viðurkennt verði að sjálfskuldarábyrgð hans sé ógild og hún felld úr gildi.

Sóknaraðili reisir kröfu sína aðallega á því að hann hafi aldrei skrifað undir fylgiskjölín með ofangreindu skuldabréfi, þ.e. niðurstöðu greiðslumats, dags. 13. febrúar 2008 eða yfirlýsingu ábyrgðarmanns/veðsala, dags. 6. mars 2008. Sóknaraðili telur augljóst að undirritanir á skjölin séu ekki hans. Séu þær bornar saman við undirskrift hans á skuldabréfið sjáist glögglega að ekki sé um undirskriftir sóknaraðila að ræða. Þegar af þeirri ástæðu telur sóknaraðili að ógilda beri sjálfskuldarábyrgð hans, enda liggja það í hlutarins eðli að ekki hafi verið fylgt ákvæðum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga.

Í öðru lagi byggir sóknaraðili á því að þótt fram hjá því verði litið að sóknaraðili hafi ekki undirritað fylgiskjöl með skuldabréfinu telur hann að engu að síður hafi ákvæði 4. gr. samkomulagsins ekki verið uppfyllt. Sóknaraðili bendir á að í

niðurstöðu greiðslumats, dags. 13. febrúar 2008 komi hvergi fram með beinum hætti hvort matið bendi til að greiðandi geti efnt skuldbindingar sínar eður ei. Þá komi hvergi fram í þessari sömu niðurstöðu greiðslumats hvort ráðgert sé að verja meira en helmingi lánsfjár til að endurgreiða önnur lán sóknaraðila hjá fjármálafyrirtæki, hvað þá að ábyrgðarmaður staðfesti þá ráðagerð skriflega líkt og samkomulagið kveði á um. Sóknaraðili telur í ljósi þessa að sjálfskuldarábyrgðin hafi ekki verið gerð í samræmi við framangreint samkomulag og því beri að ógilda hana ellegar fella úr gildi.

Í þriðja lagi byggir sóknaraðili á því að sjálfskuldarábyrgðin hafi ekki verið gerð með réttum hætti vegna þess að yfirlýsing ábyrgðarmanns/veðsala hafi verið útbúin daginn eftir að skuldabréfið hafi verið undirritað eða þann 6. mars 2008. Á þeirri yfirlýsingu sé hakað við reit þar sem fram komi að öllu láninu verði varið til greiðslu eldri skuldbindinga. Þetta telur sóknaraðili vera í andstöðu við 4. gr. framangreinds samkomulags. Telja verði að með hliðsjón af öðrum ákvæðum samkomulagsins og með vísan til grunnraka samkomulagsins, að kynna skuli ábyrgðarmanni það fyrirfram, hvort ráðgert sé að verja öllu láninu til greiðslu eldri skuldbindinga hjá fjármálafyrirtæki, enda gefi það vísbendingar um slæma fjárhagsstöðu skuldara. Sé það ekki gert verði að telja að ákvæði samkomulagsins hafi ekki verið uppfyllt. Sóknaraðili telur einnig að sú staðreynd að hakað hafi verið við þennan reit hljóti að draga úr trúverðugleika greiðslumatsins sem gert hafi verið í aðdraganda lánveitingarinnar. Í greiðslumatinu sé hvergi minnst á eldri skuldbindingar og því líklegt að greiðslumatið hafi ekki gefið rétta mynd af fjárhag og greiðslugetu skuldara lánsins. Verði því að telja að greiðslumatið, þrátt fyrir að það hafi verið gert, hafi verið ófullnægjandi og stappi nærri því að vera að vettugi virðandi, enda sé ekki reiknað með t.d. kostnaði vegna húsaleigu, kostnaði vegna ófyrirséðra útgjalda, afborgunum annarra lána o.s.frv.

Sóknaraðili byggir rökstuðning sinn um að ógilda beri sjálfskuldarábyrgðina m.a. á dómi Hæstaréttar nr. 163/2005 sem haft hafi stefnumarkandi áhrif á gildi ábyrgða með hliðsjón af túlkun samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga. Af dómnum verði ráðið að fjármálafyrirtæki beri hallann af því ef ákvæðum samkomulagsins sé ekki fylgt. Telja verði slíka niðurstöðu eðlilega, einkum þegar hafður sé í huga aðstöðumunur einstaklings sem í ábyrgð gangist og fjármálafyrirtækis sem búi yfir sérfræðikunnáttu og hafi atvinnu af lánveitingum. Í kjölfar þessa dóms hafi orðið merkjanlegar breytingar á úrlausnum úrskurðarnefndar FME að því leyti að þegar reglum samkomulagsins hafi ekki verið fylgt við gerð ábyrgðarsamnings hafi það verið metið viðkomandi fjármálafyrirtæki til hnjóðs og grundvöllur til ógildingar ábyrgðarskuldbindingarinnar sem til hafi verið stofnað. Vísast um þetta m.a. til úrskurðar nefndarinnar í máli nr. 17/2006.

Sóknaraðili mótmælir þeim ummælum sem fram koma í bréfi varnaraðila, dags. 23. mars 2012, þess efnis að þó svo að skuldabréfið sé dagsett 5. mars 2008 þá hafi það ekki verið greitt út fyrr en 28. mars 2008 og þar af leiðandi sé yfirlýsing ábyrgðarmanns, dags. 6. mars 2008, gerð áður en skuldbindingin hafi verið gerð og því í lagi. Sóknaraðili mótmælir þessum skilningi bankans harðlega og vísar máli sínu til stuðnings til úrskurðar úrskurðarnefndarinnar nr. 3/2006, einkum lokamálsliðar hans.

Sóknaraðili vísar til þess að sú skylda hvíli á fjármálafyrirtækjum að greiðslumeta lántakendur þegar þriðji aðili gangist í ábyrgð fyrir fjárskuldbindingum. Einnig að þeir kynni viðskiptamönnum, sem hyggjast ganga í ábyrgð, niðurstöðu matsins með sannanlegum hætti. Þá hvíli einnig sú skylda á fjármálafyrirtækjum að

upplýsa um það fyrirfram sé ráðgert að verja meira en helmingi lánsfjár til að endurgreiða önnur lán skuldara hjá fjármálafyrirtæki og skuli ábyrgðarmaður staðfesta skriflega að honum hafi verið kynnt um þær. Sé það í fullu samræmi við þær starfsskyldur sem hvíli á fjármálastofnunum í viðskiptum þeirra við neytendur og leiða megi af venju. Í þessu sambandi bendir sóknaraðili á ójafna stöðu fjármálastofnana og viðskiptamanna þeirra. Sóknaraðili búi ekki yfir þeirri reynslu og þekkingu á viðskiptalífinu sem bankinn hafi og því hafi hann mátt treysta því að bankinn stæði faglega að lánveitingum sínum. Þá bendir sóknaraðili á að hallinn á túlkun samninga um lánveitingar og ábyrgðir samkvæmt stöðluðum samningsskilmálum sé á þeim sem semji, noti eða beri ábyrgð á slíkum skilmálum. Vísar sóknaraðili í því sambandi til 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga með áorðnum breytingum og til ákvæða laga nr. 121/1994 um neytendalán.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfum sóknaraðila verði hafnað, á þeim grundvelli að komist hafi á gildur samningur á milli sóknaraðila og bankans um sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila. Vísar varnaraðili í því samhengi til meginreglu samningaréttar um skuldbindingargildi samninga.

Varnaraðili hafnar því að ekki hafi verið farið að ákvæðum samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga og að undirritanir sóknaraðila annars vegar á greiðslumat lántaka og hins vegar yfirlýsingu vegna ráðstöfunar lánsfjár séu falsaðar. Bendir varnaraðili á að sóknaraðila hafi ekki tekist sönnun um fölsun undirritunar hans á framangreind skjöl, enda verði ekki fallist á það með sóknaraðila að „það sjáist glögglega“ af samanburði undirskriftanna að ekki sé um undirritun sóknaraðila að ræða. Í þessu samhengi vísar varnaraðili til úrskurðar úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki í máli nr. 48/2009, þar sem hafnað hafi verið kröfu ábyrgðarmanns um ógildingu ábyrgðar, sem byggði kröfu sína á því að undirritun hans á niðurstöður greiðslumats væri fölsuð. Þá getur varnaraðili þess jafnframt að með bréfi varnaraðila til sóknaraðila, dags. 23. mars 2012, hafi bankinn synjað beiðni sóknaraðila um ógildingu ábyrgðarinnar að svo stöddu, þar sem bankinn óskaði eftir því að hin meinta fölsun yrði kærð til lögreglu áður en erindið yrði tekið fyrir að nýju. Auk þess sé það ekki á valdi úrskurðarnefndarinnar að skera úr um slíkar ásakanir. Vilji sóknaraðili halda ásökunum um fölsun til streitu verði hann að leita til lögreglu.

Þá bendir varnaraðili á að í niðurstöðu greiðslumats komi fram að áætluð greiðslugeta með skuldum sé kr. 1.101. Niðurstaða greiðslumatsins hafi því verið jákvæð og samkomulagið geri einungis kröfu til skriflegrar staðfestingar ábyrgðarmanns vegna neikvæðrar niðurstöðu greiðslumats, sbr. 2. másl. 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins. Hvað varði athugasemd sóknaraðila þess efnis að hvergi komi fram í niðurstöðum greiðslumats að verja skuli meira en helmingi lánsins til greiðslu skulda sé rétt að benda á að í samkomulaginu sé hvergi kveðið á um að það eigi að gera á sama skjali og hafi að geyma niðurstöður greiðslumats. Hins vegar sé óumdeilt að sóknaraðila hafi verið tilkynnt að til stæði að verja lánsfénu til greiðslu eldri skuldbindinga lántaka hjá bankanum, enda liggi fyrir undirritun sóknaraðila á yfirlýsingu þess efnis, dags. 6. mars 2008. Hafi áskilnaði 2. másl. 3. mgr. 4. gr. því verið fullnægt af hálfu varnaraðila. Ítrekar varnaraðili að yfirlýsing vegna neikvæðs greiðslumats hafi ekki átt við.

Varnaraðili bendir á að greiðslumatið byggi á upplýsingum frá lántaka á þeim tíma sem það hafi verið gert, sbr. eftirfarandi texta á skjalinu „Niðurstöður greiðslumats“: „*Framangreindar upplýsingar um skuldir og fjárhagsstöðu greiðanda eru að hluta til frá honum sjálfum. Að því leyti eru forsendur mats á greiðslugetu hans og niðurstöður/ályktanir dregnar af þeim upplýsingum á hans ábyrgð. Þær eru því án ábyrgðar fyrir FF [...]*“. Hvað varði afborganir af öðrum lánnum hafi tilgangur umræddrar lánveitingar verið að greiða niður allar skuldir lántaka hjá bankanum og því hafi greiðslubyrði annarra lána hjá bankanum verið engin. Lántaki hafi ekki gefið bankanum upplýsingar um afborganir af lánnum hjá öðrum lánastofnunum. Það sama hafi átt við hvað varðaði húsaleigugreiðslur en lántaki hafi ekki gefið upplýsingar um leigugreiðslur þegar greiðslumat var framkvæmt. Hvað varði ófyrirséð útgjöld vísar varnaraðili til þess að í niðurstöðum greiðslumats, sem undirritað hafi verið af hálfu sóknaraðila segi: „*Ýmislegt nú ófyrirséð getur valdið því að greiðslugeta greiðanda breytist til hins betra eða verra frá því sem nú er eða áætlað verði.*“ Mátti sóknaraðila því vera ljóst að greiðslumatið tæki ekki mið af ófyrirséðum útgjöldum.

Varnaraðili vísar til þess að í 3. mgr. 4. gr. segi að tryggja skuli að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats *áður* en hann gangist í ábyrgðina. Þannig sé mælt fyrir um það berum orðum í samkomulaginu að tryggja skuli að ábyrgðarmaður geti kynnt sér greiðslumat *áður* en hann gangist í ábyrgð. Í ljósi þess að ekki sé kveðið á um slíka skyldu hvað varði ráðstöfun meirihluta lánsfjárins sé ljóst að samkomulagið geri ekki ráð fyrir að það sama eigi við í þeim efnun. Telji nefndin að kynna hefði átt sóknaraðila ráðstöfun meirihluta lánsfjár áður en hann hafi gengist í ábyrgð þrátt fyrir að samkomulagið geri ekki ráð fyrir því sé rétt að taka fram að ábyrgðarloforð geri eðli málsins samkvæmt ekki ráð fyrir gagnkvæmri skuldbindingu af hálfu gagnaðila, í þessu tilviki bankans, þ.e. að greiða lánið út. Hafi ábyrgðarloforð sóknaraðila því verið skilyrt loforð í skilningi samninga- og kröfuréttar sem hafi ekki öðlast réttaráhrif fyrr en eftir að lánið hafi verið greitt út, þ.e. eftir 27. mars 2008. Á þeim tíma eða þann 6. mars 2008 hafi sóknaraðila verið tilkynnt um ráðstöfun lánsfjárins.

Varnaraðili bendir á að rétt sé að úrskurðarnefndin horfi til þess að sóknaraðili hafi haft mörg tækifæri til þess að mótmæla því að lánsfénu skyldi varið til greiðslu eldri skulda, hafi hann ekki verið sáttur við það. Sóknaraðili hafi skrifað undir yfirlýsingu um að með lánsfénu yrðu greiddar upp eldri skuldir og hafi ekki gert athugasemdir við það á þeim tíma né á þeim fjórum árum sem liðin séu frá lánveitingu. Verði því að telja um tómlæti af hálfu sóknaraðila að ræða.

Varnaraðili telur að 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga eigi ekki við hér enda hafi ákvæðum samkomulagsins verið fylgt að öllu leyti. Auk þess megi nefna að það eitt að ekki hafi verið farið að reglum samkomulagsins leiði ekki sjálfkrafa til þess að ógilda beri ábyrgðir, sbr. dóma Hæstaréttar nr. 16/2007 og 116/2010. Þvert á móti verði að fara fram heildstætt mat á því í hverju tilviki hvort það verði talið ósanngarnt í skilningi 36. gr. laga nr. 7/1936 að halda ábyrgð upp á ábyrgðarmenn. Tilgangur samkomulagsins hafi ekki verið að fría einstaklinga ábyrgð, sem þeir gangist í sjálfviljugir, heldur að betrumbæta skilning einstaklinga á þeirri ábyrgð og skuldbindingu sem því fylgi að gangast í sjálfskuldarábyrgð eða veita lánsveð. Hafi ákvæðum samkomulagsins verið að fullu fylgt í tilviki þeirrar lánveitingar sem hér um ræði.

Með vísan til þess sem að framan greini telur varnaraðili ljóst að ekki verði talið ósanngarnt í skilningi 36. gr. laga nr. 7/1936 að ábyrgð sóknaraðila verði látin standa óhöggud.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila á námslokaláni nr. X, útgefnu af A til FF.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsett 1. nóvember 2001, er undirritað af Samtökum banka og verðbréfafyrirtækja f.h. aðildarfélaga sinna. FF var eitt þessara aðildarfélaga og leiðir varnaraðili í máli þessu rétt sinn frá því félagi.

Umrætt samkomulag tekur m.a. til þess þegar einstaklingur gengst í sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr. samkomulagsins. Samkvæmt 3. gr. samkomulagsins er fjármálafyrirtæki skylt að meta greiðslugetu greiðanda nema ábyrgðarmaður óski sérstaklega eftir því með skriflegum hætti að svo verði ekki gert. Fjármálafyrirtæki er þó ávallt skylt að greiðslumeta skuldara þegar ábyrgð ábyrgðarmanns á skuldum viðkomandi skuldara nemur meira en kr. 1.000.000. Samkvæmt 3. mgr. 4. gr. samkomulagsins skal tryggt að ábyrgðarmaður geti kynnt sér niðurstöðu greiðslumats áður en hann gengst í ábyrgðina, enda liggi fyrir að greiðandi hafi samþykkt það. Bendi niðurstaða greiðslumats til þess að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar, en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega.

Í málinu liggur fyrir skjalið „Niðurstöður greiðslumats“. Sóknaraðili heldur því fram að undirritun hans á skjalið sé fölsuð, en kannast við undirskrift sína undi skuldabréfið. Ekki verður á það fallist að augljóslega sé um fölsun að ræða. Þykir mega leggja sönnunarbyrði fyrir þessari staðhæfingu sóknaraðila á hann sjálfan og hefur honum ekki lánast sú sönnun. Verður þessari málsástæðu því hafnað, sbr. úrskurður úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 48/2009.

Á skjalinu „Niðurstöður greiðslumats“ var lýst jákvæðri niðurstöðu greiðslumats en áætluð greiðslugeta með skuldum var kr. 1.101, umfram afborganir þær sem tilgreindar voru í skjalinu sem áætluð greiðslubyrði væntanlegra lána, þ.e. kr. 26.875. Hins vegar er til þess að líta að samkvæmt skjalinu „Reiknivél - Neytendalán“, greiðsluáætlun skuldabréfs nr. X, nam fyrsta afborgun lánsins kr. 27.996, afborganir tvö til fimm voru kr. 27.100 en afborganir 56-60 voru í kringum kr. 85.000. Er því ljóst að sóknaraðili var strax við fyrstu afborgun á mörkum þess að standast greiðslumat. Eftir að rúmlega 83 þúsund króna afborgun bættist við hvern gjalddaga var greiðandinn fjarri því að standast greiðslumat. Þessu til samræmis hefði niðurstaða greiðslumats með réttu átt að vera neikvæð.

Samkomulagið um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga gerir ekki ríkar kröfur til þess hvernig greiðslumat skuli framkvæmt. Það sem hér hefur verið rakið útilokar þó í raun þá ályktun að varnaraðili hafi verið í góðri trú þegar hann kynnti sóknaraðila jákvæða niðurstöðu greiðslumats. Staðlaðir fyrirvarar við niðurstöðuna fá ekki haggað þessu.

Í 2. málsl. 3. mgr. 4. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga kemur fram að bendi niðurstaða greiðslumats til þess að greiðandi geti ekki efnt skuldbindingar sínar, en ábyrgðarmaður óskar eftir að lán verði veitt engu að síður, skal hann staðfesta það skriflega. Samkvæmt dómi Hæstaréttar í máli nr. 169/2012 ber að skýra umrædda reglu samkomulagsins svo að á varnaraðila hafi við framangreindar aðstæður hvílt sérstök skylda til þess að vekja athygli sóknaraðila á þeirri staðreynd að A, útgefandi námslokalans nr. X, stóðst ekki greiðslumatið og að

Það fæli í sér verulega aukna áhættu fyrir sóknaraðila. Það var ekki gert og brást því varnaraðili skyldum sínum samkvæmt samkomulaginu.

Í ljósi framangreinds verður að telja að rétt sé að ógilda ábyrgð sóknaraðila á námslokaláni nr. X, með vísan til 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggerninga.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Sjálfskuldarábyrgð sóknaraðila, M, á námslokaláni nr. X, útgefnu af A til FF er ógild.

Reykjavík, 16. nóvember 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir